

ІЛЬЧЕНКО Іван
студент юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
м. Київ, Україна

АКТУАЛЬНЕ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ СУДОВИХ ОРГАНІВ, ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Формування професійної культури майбутніх працівників судових органів, органів прокуратури та правоохоронних органів України є актуальним питанням роботи конференції, тому що цей захід є важливим кроком у налагодженні плідного співробітництва між усіма правоохоронними органами, судовими органами та прокуратурою, адже йдеться про кадрове забезпечення системи захисту прав і законних інтересів людини та громадянина. Тому підготовка висококваліфікованих фахівців для судових органів, правоохоронних чи органів прокуратури є нагальною на сьогодні проблемою.

На думку автора, однією з основних якостей фахівця, в будь-якому державному органі управління, є його професійна культура, що являє собою сукупність індивідуальної культури, мотиваційно-ціннісних якостей, а також специфічних знань, вмінь, навичок, правил та норм поведінки фахівця, які забезпечують високий рівень виконання професійних обов'язків. Професійна культура є важливим духовно-практичним надбанням особистості, що покликано забезпечувати досконалу програму її професійної діяльності. Відповідний рівень професійної культури сучасного фахівця проявляється в його загальній та професійній ерудиції, творчому підході до виконання професійних завдань, соціальній зрілості його особистості [1, с. 15].

Досвід розбудови незалежної України свідчить, що без високої, на рівні світових стандартів, професійної культури працівників судових органів, органів прокуратури чи правоохоронних органів створити демократичну, правову, соціальну державу дуже складно. Формування професійної культури працівників цих органів, як і процес наукового дослідження шляхів підвищення правової культури, можливо лише в сукупності із заходами, що застосовуються з цією ж метою до всіх службових осіб і громадян. Адже без високої загальної культури суспільства не можна розраховувати на успіх у розвитку будь-якої професійно-правової культури [2, с. 6; 3, с. 167].

Тому, на думку автора, запорукою якісної підготовки професійної культури майбутнього фахівця є створення в навчальних закладах умов для всебічного розвитку особистості студента як суб'єкта професійної діяльності. Саме

науково-педагогічні умови набувають особливого значення для формування правової культури, що взаємодіють з визначенням і надбанням молодими працівниками необхідних знань, умінь та навичок. Адміністрація та науково-педагогічний склад закладів вищої освіти мають чітко відобразити зміст, цілі та завдання такого поетапного процесу, адже рівень професійної культури є важливою складовою комплексної характеристики особистості фахівця, яка, безсумнівно, впливає на ефективність організації його діяльності на робочому місці, а програма організованого культурно-виховного впливу має передбачати наявність цілі, що визначатиме спрямованість цього процесу, шляхи та засоби досягнення очікуваного результату, а також вибір найбільш ефективних виховних методів. Тому, на погляд автора, атмосфера спільної зацікавленості адміністрації та викладацького складу закладів вищої освіти у підготовці досвідченого професіонала, створенні відповідного культурного середовища стимулюватиме розвиток професійної свідомості та надасть студентам можливість набути необхідні вміння й навички в галузі професійної поведінки й спілкування.

Отже, метою професійного розвитку студента має стати приведення ціннісних орієнтацій, мотивів та норм його поведінки у відповідність з загальнокультурними та етичними вимогами професійної діяльності.

Варто зазначити, що такі юристи – практики й педагоги вищої професійної школи: А.І. Алексеев, М.М. Бурбика, О.М. Бандурка наголошували на необхідності та важливості процесу культурного розвитку майбутніх юристів, працівників правоохоронних органів та прокуратури [4, с. 76].

Значною мірою на якість формування професійної культури майбутнього фахівця впливає як соціокультурний простір професії, так і культурне середовище освітнього закладу, де він набуває знання, та морально-психологічний клімат установи, де він проходить практику [5, с. 584].

Автор вважає, що важливими складовими професійної культури працівників судових органів, правоохоронних та органів прокуратури є наявність у працівника добре розвинених знань, умінь та навичок у галузі професійної етики та деонтології, а також усвідомлення ними концепції професії, згідно з якою людина розглядається як її найвища цінність. Також не слід оминати таку складову, як шанобливе ставлення до своїх колег, отже така якість позитивно впливатиме на результати спільної професійної діяльності.

На думку автора, однією з актуальних проблем сучасної вищої професійної освіти є усвідомлення педагогічним складом виховного характеру навчання та створення концептуальної, гнучкої системи виховання фахівця, підґрунтям якої мають стати принципи пріоритетності гуманістичної етики.

Високий рівень загальної та професійної культури педагогічного складу, творчий, доброзичливий психологічний клімат на кафедрах, оптимальна модель організації навчально-виховного процесу та ефективна система оцінки його результатів сприятимуть забезпеченню належного рівня підготовки майбутніх працівників.

Отже, можна підбити підсумок, що розвиток відповідних якостей суддів, прокурорів та працівників правоохоронних органів має стати важливою складовою їх фахової підготовки ще під час навчання у закладі вищої освіти, оскільки саме на цьому етапі відбувається формування загальної професійної компетентності фахівця й буде сприяти в майбутньому його ефективній роботі у відповідному органі.

Список використаних джерел:

1. Тацій В., Шемшученко Ю. Концепція розвитку юридичної науки і освіти в Україні. *Право України*. 1994. № 1, 2. С. 3–7.
2. Білий П. Правова держава і правова культура: взаємозв'язок і результативність. *Право України*. 1997. № 12. С. 75–77.
3. Теремцова Н.В. Природа правомірної поведінки людини (культура поведінки людини, механізм індивідуальної поведінки, антисупільна поведінка, конформістська поведінка...). *Вісник Національного технічного університету України «КПІ»*. Політологія, Соціологія, Право. Київ: Політехніка, 2010. № 2(6). 181 с. С. 167–171.
4. Сербин Р.А. Правова культура – важливий фактор розбудови державності: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. Київ, 2003. 15 с.
5. Зеленко І.П. Правова культура працівників органів внутрішніх справ: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. Харків, 2006. 22 с.